

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrletna 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrletna 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrletna 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tujdežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v 1. nadstr., upravljanje pa v pritličju. — Upravnemu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10. h.

Upravnemu telefon št. 85.

II. shod narodno-radikalnega dijašta v Celju.

I. plenarno zborovanje.

V petek so se pričela glavna zborovanja narodno-radikalnega dijašta s plenarnim zborovanjem v veliki dvorani celjskega Narodnega doma. Zborovanja se je udeležilo okoli 100 akademikov in zelo veliko število drugega dijašta. Ob polu 10. uri je zborovanje otvoril predsednik eksekutivne narodno-radikalnega dijašta Albert Kramer, ki je utemeljil v kratkih besedah potrebo in pomen shoda. V predsedstvo so bili nato izvoljeni predsednikom jurist Albert Kramer, podpredsednikoma predsednik »Adrije Jurist Lipold in predsednik »Slovenije«, filozof Kadunc, zapisnikarjem pa jur. Klepec in abiturient Fux.

Predsednik Kramer poudarja, prevzemajoč predsedstvo, da predseduje važnemu zborovanju, ki naj pokaze zadovoljivi razvoj narodno-radikalne struje tekom preteklih let in ji začrta pot v bodočnost. Po zdravljaju navzoče Celjane, deželnega poslanca dr. Henrika Tuma, ki je prihitek iz daljne Gorice na naš shod, zastopnike slovenskega učiteljstva, starešine narodno-radikalnega dijašta, predvsem dr. Gregorja Žerjavja in ostale navzoče. Na shod je došlo okoli 20 pismenih in brzoznavnih pozdravov.

Ko se je določil poslovnik shodu, povzame besedo jurist Albert Kramer, ki izvaja o razvoju narodno-radikalnega dijašta od tržaškega shoda do danes sledete misli:

Ko smo se zbrali danes po dveh letih, da pregledamo svoje vrste, hočemo vršiti dve nalogi: poglobiti svoje delo na znotoraj in razširiti svoje delovanje na zunaj. Oboje v tesni medsebojni zvezi. Hočem podati kratek sklepni račun zadnjih dveh let.

Nastopili smo kot reformatorica dijaška struja, ki si je stavila naloži prorid slovensko inteligenco v duhu absolutnega nacionalizma in demokratične ideje. Kot strogo dijaška struja, ki ji je vzgoja duševno in naravno zdruge, narodno delavne pravega izobraženstva najvišja nalogi in cilj, postavili smo se na stališče takozvanega političnega nadstrankarstva bolje izvenstrankarstva. Ta principe vzbujal med prijatelji in sovražniki mnogo iz neumevanja

izvirajočih očitanj. Seveda če bi bila naša naloga vzgajati ljudi, ki naj v bodočem življenju stope izven političnega življenja, bi bila ta očitanja upravičena. Toda smisel tega principa je drugačen. Načelo kontinuitete in razvoja idej izključuje vsako ožjo zvezo naših društev z efemernimi pojavi polit. programov in strankarske taktike. Sicer pa smo prepričani, da je naš narod v svojem pol. razvoju že toliko napredoval, da ne potrebuje več takozvane dijaške politike. Nam se zdi predvsem važno, da ustvarimo in utrdimo mladino v odločno naprednem svetovnem naziranju. Boj za svetovni nazor stavimo nad politično strankarstvo. Naša struja je v svojem bistvu na predena, naš svetovni nazor diametralno nasproten klerikalizmu, ki ga zavračamo in proti kateremu se hočemo boriti kot proti protinarodnemu, protidemokratičnemu in protisvobodnemu svetovnemu naziranju. Dasi ne nosi naša struja v svojem naslovu nobenih naprednih predikativ, jo smo imenujeli za edino napredno, ker se ne omejuje na idejo napredka, ampak zanje tudi dela.

Vzprico tega dejstva smatramo vsak poskus organizirati del slovenskega dijašta na podlagi svobodomisnih fraz za reakeijo.

Naše delo je naperjeno seveda v prvi vrsti proti klerikalnemu društvu, ki jih smatramo za slovenskemu narodu skrajno nevarne organizacije, v čemer nas posebno potrjujejo resolucije letosnjega sestanka klerikalnega dijašta v Zagrebu. Težavnejše je bilo stališče naše proti takozanim liberalnim akad. društvom. Skušnja nas je učila v njih videti maso slov. dijašta, ki se še ni zavdala svojih dolžnosti napram slovenskemu narodu. Na njih je, da nas pouče drugače.

Enotnost naše struje, ki smo si jo postavili za princip v Trstu, je zadobila izraza v bratstvu naših organizacij, v skupnem izvrševalnem organu eksekutivu in skupnem glasilu »Omladini«. Le vsled tega lahko govorim danes o uspehih celokupnega narodno-radikalnega dijašta. Ta enotnost je dala našim društvom notranje moči, navdušenja in kritičnega duha. Od začetka do danes smo delovali na vzgojo samostojnih kritičnih značajev. Če je vsled tega stopilo mladinskih navdušenje nekoliko v ozadje, pomeni to le napredek.

Princip, ki smo ga postavili v Trstu, da bodi vsak dijak član akad.

Pravji se nadalje, da mora imeti časten človek pogum, da brani na-

držusta, se bliža realizaciji: danes je organiziranih že 60% slovenskega dijašta. Najbolj so se razvijala naša društva, ki stejejo po številu svojih članov dve tretjini vsega organiziranega slovenskega dijašta. Princip samoozobrazbe smo skušali zlasti izvrševati v izobraževalnih klubih naših akademičnih društev, ki so dosegli prav zadovoljive uspehe. Naša struja si lasti zasluga, da je mnogo storila v izboljšanju nравnega stanja slovenskega dijašta: Konstatiram, da pisanje v kvarterje med slovenskim dijaštvom pojema. Posebno lepe uspehe smo dosegli na dijaško-socialnem polju, zlasti v gmotnem vprašanju.

Seme, ki smo ga zasejali, je počnalo in že rodilo obilen sad. Naše organizacije so razširile svoj delokrog preko svojih naravnih mej: delovanje »Prosvete« in delo za reformo »Družbe sv. Cirila in Metoda« sta najlepši evetki našega gibanja.

S ponosom lahko pa tudi trdimo, da je naša struja dvignila ugled dijašta v slovenski javnosti sploh. Dobla dveletnega delovanja nas lahko navdaja s samozavestjo in zadovoljstvom in nam daje novih moči in navdušenja za veliko delo, ki nas še čaka. (Živahnodobravanje).

Dvobojno vprašanje.

Tehnik Jos. Pavlin je izvajal o tem vprašanju približno sledeče:

Dolgo se je puščal duel izven diskusije kot neobhotno potrebno zlo, ki se ga ne da odpraviti. Zadnji čas pa je zavelo po vsej Evropi živahnodobravanje, ki je naperjeno proti barbarskim razvadam preteklih dni. Kot napredna dijaška struja moramo tudi mazavzeti napram temu vprašanju svoje stališče in gotovo je, da tega ne moremo storiti drugače kot negativno. Danes obsojamo gladiatorske boje, španske bikoborbe, japonski hrikiri, ali naj pa imamo spoštovanje pred duelom? Ali bazira naziranje, da je le oni časten, ki z orožjem branji napadeni čast, na pravi podlagi? Nikakor ne. Ali je s tem, da se zavzeti in žaljenece bijeta, dokazana upravničnost oziroma neupravičenost žalitve? In ako recimo pade v boju neopravičeno žaljeni, ali je s tem dobil zadodčenja za napadeno čast? Gotovo ne. Po načelih duelnega kodeksa žali lahko vsakdo in je časten človek, saj to dokaže s sabljo oziroma s pištolem v roki.

Pravji se nadalje, da mora imeti časten človek pogum, da brani na-

padeno čast. Ta ugovor je ničev. Kajti pogum ima tudi hudodelec, da izvrši svoje zločinstvo. Pravi pogum pokažemo le s tem, da izvršujemo dolžnosti, ki jih imamo napram sebi in okolici.

Kar se tiče takozvanih menzur, jih moramo prav tako smatrati za duel in jih zato zavračati. Sabljanju v telovadnicu, ki se goji kot šport, se ravno ne more ugovarjati.

Duel smatramo za veliko socialno zlo. Koliko mladih ljudi se je ob tej razvadi pogubilo že telesno in duševno. In koliko eksistene, ki so bile potrebne, je že uničila ta nesmiselnost družabnega bon ton!

Čast smatramo za socialen pogem, za merilo naše osebne vrednosti v očeh družbe. Zato jo potrebujemo in si jo moramo ohraniti. Ako nam kdo krati čast v očeh družbe, moramo ti družbi dokazati, da je bilo postopanje žalilec neutemeljeno. Tega pač ne dosežemo z duelom, ampak veliko boljše z razsodbo kake korporacije, ki je sestavljena iz ljudi, ki so poklicani o naši časti soditi. Mislim na institucijo častnih sodišč, ki bodo temeljito svoje razsodbe na princip, da je časten le oni, ki častno dela in pošteno nastopa. Vso družbo moramo privesti do tega etiškega viška. Pripraviti jo moramo do tega, da bo smatrala nastop onega, ki hoče potom duela rehabilitirati svojo čast, zato izrodek srednjeveškega barbarizma.

Da se to doseže, hočemo pričeti z delom. Ustanoviti hočemo slovensko antidualsko organo in zavzetje: Dolgo se je puščal duel izven diskusije kot neobhotno potrebno zlo, ki se ga ne da odpraviti. Zadnji čas pa je zavelo po vsej Evropi živahnodobravanje, ki je naperjeno proti barbarskim razvadam preteklih dni. Kot napredna dijaška struja moramo tudi mazavzeti napram temu vprašanju svoje stališče in gotovo je, da tega ne moremo storiti drugače kot negativno. Danes obsojamo gladiatorske boje, španske bikoborbe, japonski hrikiri, ali naj pa imamo spoštovanje pred duelom? Ali bazira naziranje, da je le oni časten, ki z orožjem branji napadeni čast, na pravi podlagi? Nikakor ne. Ali je s tem, da se zavzeti in žaljenece bijeta, dokazana upravničnost oziroma neupravičenost žalitve? In ako recimo pade v boju neopravičeno žaljeni, ali je s tem dobil zadodčenja za napadeno čast? Gotovo ne. Po načelih duelnega kodeksa žali lahko vsakdo in je časten človek, saj to dokaže s sabljo oziroma s pištolem v roki.

Ako smo prepričani, da zdrava pamet današnjega naprednega in svobodomisnega človeka ne more akeceptirati nesmisla duela, ako čutimo, da duel ne spada v slovensko družbo, zahteva tudi naša poštenost, da se združeni v bodoči slovenski anti-

družbeni organizaciji z vsemi silami borimo proti dvoboju. Naš boj mora zmagati, ker je boj razuma, morale in civilizacije.

V debati so nato govorili starejšina dr. Gregor Žerjav in poslanec dr. Henrik Tuma, jurist Fettich in jurist Kramer, ki so pobijali dvoboje z različnimi stališči, nakar je predsednik zaključil zborovanje.

Deželni zbori.

Dunaj, 8. septembra. Danes se razglasili cesarski patent, s katerim se sklicujejo na dan 16. t. m. deželni zbori: štajerski, koroški, goriški, češki, bukovinski, moravski in šleziski. Deželna zborna nižjeavstrijski in dalmatinski sta bila že poprej sklicana. Potem tak bo zborovalo skupno 11 deželnih zborov. Ostalih šest deželnih zborov, namreč kranjski, istrski, goriški, tržaški, tirolski in predalški dosedaj še niso sklicani ter skoraj gotovo tudi ne bodo imeli nobenega zasedanja pred razpustom. Večini deželnih zborov poteče poslovna doba še letos ali prihodnje leto. Goriški in kranjski deželni zbor sta bila razpuščena v juliju 1901. leta, goriški, istrski, dalmatinski in tirolski v oktobru. Ti deželni zbori končajo potem tak sestletno dobo že letos. Prihodje leto se razpuste nižje in gornjeavstrijski, solnograški, štajerski, koroški, šleziski in predalški deželni zbor.

Nagodbena pogajanja.

Dunaj, 8. septembra. Ogrska časopis je razglasil vest, da je avstrijska vlada sklicala junktum med nagodbom in bančnim ter kvotnim vprašanjem. Vsled tega je baje nagoda v nevarnosti, ker smatra ogrska vlada tak junktum za nesprejemljiv. Glasilo neodvisne stranke »Budapest« piše: Ogrska vlada ni zanesla podrobnosti nagodbenega pogajanja v javnosti, ker se drži tozadavnega dogovora; toda ogrska časopis in politiki vedo, da avstrijska vlada že sedaj zahteva uredivete kvote in banke. Oba ministrska predsednika sta celo razložila v Išlu cesarju svoja stališča. Dr. Wekerle je pri tej priliki naglašal, da niti bančno niti kvotno vprašanje ne spada v kompleks nagodbenih pogajanj, vsled tega tudi ogrska vlada o teh stvari sedaj noče razpravljati. Glasilo ogrske ljudske stranke »Alkotmany« piše, da avstrijska vlada

imeli poseben prav izdaten blagoslov in zmolita iskreno tri očenaše in češčenamarije.

Potem pa sedeta in Tinčev vzame Kolomona v roko in začne brati na pol glasno onih slovitih 7 »shebrajn«, ki kličejo na pomoč Boga, Marijo, angelje, vse svetnike in svetnice božje in rotijo hudiča:

»De se perkashesh, Zerzerellus v lepi mladeniški podobi...«

Potne kapljice se pričale Tinčeto vo razburjenost, roke so se mu mrzlično tresle, nogi ni čutil, in glas se mu je tresel; večkrat je moral tudi zaskljati, da je spravil glas iz sebe. Ravno ko je klical »zerzerellusa«, je postal bleš, kot mrljič, žila mu je bila na čelu in lasje so šli pokonec. Med tem časom pa je Joško škropil z blagoščljeno vodo in mahal z molekom od sebe, kakor da odganja hudiča, če bi preblizu stopil.

Ko je Tinčev prebral, je bil komaj še malo živ. Obupno se ozre čez mizo meneč, da zdajdaj stopi predenj »zerzerellus« dasiravno v lepi mladeniški podobi.

Vendar ni! Vse tiho!

Tinčev se ohrabri, Joško tudi in pravi:

»Ni ga še! Začni še enkrat od kraja.«

»Ne! Stoj! Še zmenila se nisva, kaj naj vprašava ali zahtevava. Jaz

pa je obenem tudi nemir in z vsakim korakom se je vedno bolj oglašal dvom. Tuintam je ušel Tinčetu po gled na klado, če ni že zlata; vselej pa je v nastalem mraku razločil le rogovlasti čok kakor črno pošast, ki me je hudobno rezala v obraz.

Domov prišel skrijeta štor v kleti in počepneta vsak na eno stran. Z izbuljenimi očmi strmita molče v klado, ki bi se imela vsak trenutek izpremeniti v zlato.

Ali ni se hotelo zasvetiti, in klapa, da je še vedno klapa. Joško prižige vžigalico in potiplje štor, od katerega odluči par trsk — še vedno leseni.

Pričakovala sta eno uro, dve uri, Joško je pokuril vse vžigalice, zlata pa le še ni hotelo biti. Upanje jima je začelo umirati, skleneta pa klet dobro zapreti in pogledati drugo ju tro, kaj bo s štorom.

Drugo jutro napoči, Joško in Tinčev pa najdetra štor še vedno leseni. Tako tudi drugo in tretje jutro.

»Tako lahko do sodnega due čava,« pravi naposled Joško. »Bila sva neumna, da sva se toliko mučila s to neumno klado.«

Tinčev ne reče ničesar in označa z molkom svojo tugo. Štor pa je našel svoj konec v peči.

Karkoli je Tinčev poskusil, vse mu je spodeljelo. Ni čuda, da mu je naposled vera v Kolomona vedno bolj

ginila, upal je le še, da morda pri poskusih ni prav delal. Zato je odpril svojo tajnost svoji materi in ji povedal, kake poskuse je delal. Njegovi dobrji mamici — bila je vpisana v tretji red sv. Frančiška — pa se je zdelo, kakor da bi ji bil sam Bog odpril pot k bogastvu in vzela je knjige v svoje varstvo in jo skrila v svojo biblioteko mašnih knjig. Kadars je bila sama, je prebirala knjige in se odločila naposled, da poskusi dobiti

niti ne ve, ali bi bilo z avstrijskega parlamentarnega stališča za sedaj priporočljivo, pritegniti bančno in kvotno vprašanje v nagodbeno pogajanje. — »Pesti Hirlap« piše, da se ogrska vlada pod nikakimi pogoji ne sme vdati, da bi se nagodba na ta način uredila, dokler na avstrijski strani razumejo ureditev kvotnega vprašanja tako, da se zviša ogrska kvota, ureditev bančnega vprašanja pa tako, da bi se obdržala dosedanja skupna banka. — Glasilo avstrijskega ministra »Fremdenblatt« piše glede junktima, ako navedene zahteve res pomenijo stališče ogrske vlade, mora avstrijska vlada povedati, da ne poznajo nagodbe brez istočasne ureditve bančnega in kvotnega vprašanja, najmanj pa nagodbe, vsled katere bi se carinski dohodki porabili za skupne izdatke. Noben avstrijski parlament ne more pritrditi nagodbi, ki ne izpolni teh glavnih pogojev.

Pašić pri baronu Aehrenthalu.

Gradec, 8. septembra. Srbski ministrski predsednik dr. Pašić je obiskal včeraj na Semeriku avstrijskega ministra zunanjih del barona Aehrentala ter dalje časa z njim konferiral. Dr. Pašić je rekpel po konferenci nekemu dunajskemu časnikarju na vprašanje, ali je kaj boljše upanje za trgovinsko pogodbo s Srbijo: Sklenitev pogodbe je danes zagotovljena. Naglašati moram, da nam je napravila avstrijska vlada najboljše nade ter si baron Aehrenthal prizadeva, odstraniti obstoječe ovire. Na vprašanje, kake so te ovire, je odgovoril dr. Pašić, da Srbija zahteva v prvi vrsti uvoz živine v Avstro-Ogrsko, kar je nujno potrebno zaradi najnovejše agrarne politike v Nemčiji. Seveda bo Srbija sprejela vse stroge naredbe glede veterinarskih predpisov. V najkrajšem času se že prično pogajanja med obema vladama. Potem je povedal dr. Pašić, da sta z baronom Aehrenthalam razpravljal tudi o makedonskih zadevah ter se je pokazalo, da med željami in nameni Avstrijce in med srbsko politiko ni nasprotja.

Hrvaško madžarski konflikt.

Budimpešta, 8. septembra. Minister za Hrvaško pl. Josipović je imel razgovor z nekim časnikarjem ter povedal, da vesti iz Hrvatske niso nepovoljne. Ako tudi ni zaznamovati odločilnega preobrata, govor vendar marsikaj za to, da je delovanje bana dr. Rakodzayev je pospeševalno za intencije madžarske vlade. Ravno zategadel je obžalovati, da nekateri madžarski časopisi strastno napadajo bana. Rakodzayev je bila srečna (?) izvilitve. Bil je izven strank ter ni bil na nobeno stran vezan.

Az Ujsag se norčuje iz gornje izjave ministra Josipovića, obenem pa piše, da se je neodvisna stranka začela pogajati s Hrvati. Posredoval je baje grof Battay a n. Hrvat je zahtevalo, naj se san Rakodzayev odstavi, na njegovo mesto pa poklicje politik hrvaska-srbske koalicije. Ako se Hrvatom v tem ugodi, popustili bodo baje v svojih zahtevah glede službenih pragmatike pri drž. železnicah. En del neodvisne stranke je za sporazumljenje s Hrvati in za dovolitev koncesij. Ako se postavi ogrska vlada na drugačno stališče, hčajo ti spravljivi člani izstopiti iz stranke. Z Rakodzayjem bi padel tudi minister Josipović.

pravim, da naj prinese 100.000 goldinarjev. Kaj ne?«

»Dobro! Ali kako se ga potem odpravi?«

V pravem času je sprožil Joško to vprašanje, kajti Bog zna, kaj bi se jima pripeljalo, če bi ne znala hudiča odpraviti. Hitro pregleda Tinče knjigo, ali ne najde navodila. Polastil se ju je že obup, kar najde Tinče prav na koncu opazko: »ko si isvedil, kar si od njega povgerval, furt rezi jest tebi donkam.«

»Furt rezi, jest tebi donkam,« ponovi Tinče in zdihne olajšan.

Potem pa začne z večjo hrabrostjo, kot prvič, prebirati vnovič sedmera žebranja. Besede: de se perkashesh, zerzerellus, v lepi mladenički podobi, je bral počasi in vsako besedo posebej naglašajoč.

Vendar hudiča ni bilo.

Sklenetna brati še enkrat. Komaj pa Tinče začne s prvim »shebrajem«, se zaloputnejo spodaj vrata z velikim truščem in začuje se po stopnicah trda hoja.

»Že gre,« uide Tinčetu, ki je poblel kot platno; neha brati in treso se čaka. Koraki pridejo na vrh, a čuje se odpiranje drugih vrat in potem močen ropot, kakor da je nekaj padlo na tla. Tinče in Joško se spogledata, a Joško se nasmehne in pravi:

»To je bil Krašovec, ki je menita pijken in je v svoji sobi padel.«

Punt v Maroku.

Pariz, 8. septembra. Več morskih plemen je prosilo, naj prenehajo sovrašta ter se začeno mirovna pogajanja. General Drude ne verja, da se ogrska vlada pod nikakimi pogoji ne sme vdati, da bi se nagodba na ta način uredila, dokler na avstrijski strani razumejo ureditev kvotnega vprašanja tako, da se zviša ogrska kvota, ureditev bančnega vprašanja pa tako, da bi se obdržala dosedanja skupna banka. — Glasilo avstrijskega ministra »Fremdenblatt« piše glede junktima, ako navedene zahteve res pomenijo stališče ogrske vlade, mora avstrijska vlada povedati, da ne poznajo nagodbe brez istočasne ureditve bančnega in kvotnega vprašanja, najmanj pa nagodbe, vsled katere bi se carinski dohodki porabili za skupne izdatke. Noben avstrijski parlament ne more pritrditi nagodbi, ki ne izpolni teh glavnih pogojev.

Mulej Hafid je izjavil, da obdrži orožje in streljivo, ki je došlo na ime pravega sultana ter je pošljatev začasno zaplenila francoska carinska oblast v Mazaganu ter ga ne izroči maroškim plemenom, da bi ga rabila proti Francozom. Pod takimi pogoji so francoske oblasti dovolile, da se orožje in streljivo izroči odpolancem Muleja Hafida.

Sultan Abd al Azis odpotuje jutri s svojimi dostojanstveniki v Rabat, da proglaši svojega brata Mujeza za puntarja. Ker sultan ne vzmame harem s seboj, je znamenje, da ne misli dolgo izostati iz prestolnice.

London, 8. septembra. Mulej Hafid je pisal plemenom v Mazaganu, naj ne vznemirajo Francozov in drugih Evropejcev. Obenem napoveduje, da obiše kmalu celo obrežje do Mogadorja do Tangerja. V Tangerju bo zahteval pogajanja z zastopniki evropskih velesil.

Shod državnih slug.

Včeraj popoldne se je ob velikanski udeležbi vršil v dvorani hotela »Ilirija« shod državnih slug, med katimi so bili zastopani zlasti pažniki sodišč. Ker je dunajski poročevalci g. Doppler prisel šele okoli 6. ure z vlakom — zaradi vojaških transportov so imeli drugi vlaki hude zamude — se je ob 3. napovedano zborovanje zelo zavleklo, da je proti koncu ob polu 8. zvečer moralna večina zunanjih udeležnikov oditi s shoda, ki je bil prav živahan in pričal, da njegovi udeležniki vedo eniti važnost in pomen vsega zborovanja.

Shod je otvoril predsednik podružnice I. avstrijskega društva državnih slug v Ljubljani, g. Jeglič prisrčno pozdraveč vse navzoče in zahvaljujoč se na mnogobrojni udeležbi zlasti onim, ki so prišli iz najoddaljnejših krajev dežele. Predstavil in pozdravil je oblastvenega zastopnika g. Jančigaja ter poudarjal, da se podružnica razvija prav lepo. Dasi obstoja šele pol leta, vendar steje že 192 članov. To je dokaz, da se državni slugi na Kranjskem zavajajo svojih slabih gmotnih razmer in vedo, da je le v združitvi njih rešitev.

Nato so se vršile volitve novega odbora na podlagi novih društvenih pravil. Soglasno so bili v vzklikom izvoljeni sledeči gospodje: za predsednika Lučovnik, za podpredsednika Debevc, za tajnika Ivanuš, za njegovega namestnika Sternak, za blagajnika Marinko, za njegovega namestnika Kalan, za odbornike pa Bezeljak, Goro, Gril in Malovrh. Revizorji so gg. Hübscher, Zorko in Župančič.

G. predsednik je nato naznani, da so bili povabljeni na shod vsi kranjski državni poslanci, ki so pa opravičili svojo odnosnost. Zborovalci so zlasti pismo poslanca Hribarja sprejeli z navdušenjem, saj je bilo pa tudi tako odkrito in ljubezno, kot je pise poslanec, ki ima resničen namen vedno se potegovati za svoje volilce.

Bil je res ta, ki je stanoval pri Kovačevih v podstrešju, sirov delavec, močno vdan pičači.

Naša junaka pa po tem kratkem intermeucu nadaljujeta s klicanjem, toda hudiča nista priklicala.

»Saj ne bo nič,« pravi Tinče, »pojdova dol!«

»Kaj pa, če se prikaže hudič, ravno ko bova stopila izza mize?«

»Pa dajva škopiti okrog sebe!« pravi Tinče.

Tako zavarovana se splazita s podstrešja in dobita mater v strahu in pričakovanju klečečo pred domaćim oltarcem.

»Nič ni bilo, mama!« zakliče Tinče materi, »trikrat sva molila, pa ga ni bilo; samo Krašovec naju je prestrašil, ki je prikolovratil domov pijken in padel, da se je vse potreslo.«

Kovačka se pri teh besedah odzadne, kajti tudi ona je čula oni pade in si mislila, da že hudič odnaša njena sinova.

Bili so pa vsi trije potrti vsed neuspeha in ugibali, kaj so vendar napačno naredili, da se jim stvar ni posrečila.

Kmalu nato pa sta šla Joško in Tinče na sprehođ in kreneta v gostilno. Tu dobita starega Kureža, ki je bil znan kot človek, ki dela skrivnostne reči in ki se razume na kopanje zakladov itd.

(Konec prihodnjic.)

Nato so se vršile predavanja oziroma raspravljanja.

G. Hübscher je razpravljal o položaju uradnih slug. Govoril je o vedno rastoči draginji. Uradnim slugam se mora urediti njih plača, da bodo mogli svojemu stanu primereno proživljati sebe in družino. Zahteva se minimalna plača 1000 K., vsaka nadaljnja 3 leta pa po 200 K. več. Dodanega službena doklada mora seveda ostati. Sluga naj dobi vsako leto pavšal za službeno obleko in ne kaže sedaj, da mu dela obleko krojač v tujem mestu, da potem navadno ni nikoli prav. Kot bolnik naj dobi sluga polno plačo in ne samih 60 kr. na dan. Priboriti si morajo uradni sluge določen časovni avzanma.

Med tem je prišel društveni predsednik g. Doppler z Dunaja. Prisrčno in navdušeno pozdravljen je najprej pozdravil zborovalce kot predsednik društva potem pa v imenu vseh dunajskih tovarishev ter govoril potem obširno o stanovskem položaju in o organizaciji vobče. Glavne misli njegovega govora so:

Leta 1898 in 1899 so uredili plače državnih slugam, ki so bili postavljeni v razrede. Državnih slug ni zadovoljila ta nova regulacija, ker je večina njih ostala v zadnjem četrtjem razredu, dočim jih je v I. razred prišlo le prav majhno število. 14. in 15. septembra bo na Dunaju shod delegatov drž. slug za skupno postopanje za zboljšanje gmotnega položaja. Govornik je navedel, kako zboljšanje in ureditev plače se zahteva, kar je že omenjeno zgoraj.

Govoreč o takozvanih pomožnih slugah je rekpel, da je to označenje nepotrebno, ker je njih delo ravno tako kot ono definitivnih slug. Irična je, da imamo »definitivne pomožne sluge.« Določiti se mora čas, kdaj se vsak pomožni sluga definitivno namesti. Zahtevamo, da se to zgodi po enoletnem službovanju. Zdaj se dogaja, da ga odpuste po večletnem službovanju, če da ga ne morejo stalno namesti.

Še na slabšem so sodni dostavljalci, ker ne dobre ob času bolezni niti milostnih darov in morajo v najgršem vremenu opravljati po hribi svojo službo.

Skrajno žalosten je položaj cesarjev. Zahtevamo, da pridejo v IV. razred državnih slug in da se definitivno namesti. Nič manj se ne sme zahtevati.

Preskrba sirot in vdov je zelo nedostatna. Z letnimi 400 K., ki jih vdove dobre zdaj, v mestih pač ni mogoče živeti. Ta vsota se mora zvišati na najmanj 600 K., sicer pa dobi vdova moževi plači primerno pokojnino.

Tudi aktivitetna doklada danes ne zadostuje. Ravnati bi se morala po splošni draginji, ne pa po tisočih prebivalcev. Vstetje aktivitetne doklade v pokojnino se je vedno zahtevalo, a se tej zahteve ni povsem ugodilo. Ta zakon se mora zboljšati.

Od premij, ki jih vplačujejo državni sluge, nimajo ničesar, če umrejo predčasno. Preosnovati se mora, da dobi žena od teh premij, če ji prezgodaj umre mož.

Državni sluge imajo splošno prečelo službeno dobo. 30letna službena doba se zahteva za vse državne sluge, ker so že po 35 letih službovanja do skrajnosti utrujeni in izčrpani.

Istotako se zahteva pravična službena pragmatika, tajna kvalifikacija se naj pa odpravi, ker je velika nesreča za državne sluge.

V disciplinarnih komisijah naj bodo tudi zastopniki drž. slug, sicer se zgodi lahko, kar se je že tolirkat, da sodisciplinarne kazni krivice.

Državni sluge morajo dobiti vsakolečni dopust, ker so ga skrajno potrebljani in ga tudi zasluzijo spričo svojega težkega posla.

To so glavne točke programa društva avstr. državnih slug. G. govornik je na podlagi tega programa, ki ga mora podpisati pač vsah drž. sluga, pozival navzoče k pametni organizaciji in poudarjal njeno važnost in potrebo. Istotako je pripravljen strokovno časopisje.

G. Hübscher je onim udeležencem, ki niso razumeli nemškega govora g. Dopplerja, po slovensko povedal glavne točke njegove, gosp. Koutny se je pa v imenu zborovalcev dunajskemu poročevalcu zahvalil za njegov izborni referat.

O položaju cesarjev je govoril nato g. Marinko. Neznosen je njih položaj, plača škandalozna. Vodstvo društva predloži na shodu delegatov 14. in 15. septembra zahtovo, naj se vpošlje na državni zbor peticijo, naj predloži vladni zakon o načrtu glede cesarjev in sicer da pridejo v IV. razred državnih slug, da se določi pokojnina njim in njihovim vdovam ter preživljenjski donesek za njih nedoletne otroke, da dobe brezplačna stanovanja v eraričnih hišah, kjer je to umestno, sicer pa naj se jim izplačuje stanaria, primerna krajevnim razmeram, da se imen »cestar« spremeni v nazivanje

cestni paznik in da se določi službena pragmatika.

O položaju provizoričnih slug je poročal gosp. Kosmač. Zahteval je, naj se stalno nameste in naj se provizorična doba skrajša na eno leto.

Ko je še g. Hübscher prosil g. Dopplerja, naj bi se zavzel za Kranjsko podružnico, kar je ta radovoljno obljubil, je bil dnevni red izčrpán in g. predsednik Jeglič se je zahvalil za udeležbo ter zaključil zborovanje, ki bo gotovo rodilo začenjenih uspevov in državnim slugam, ki so večinoma pravi trpni, prineslo ugodno rešitev vseh njih upravičenih zahtev.

Razvitje zastave „Ribniškega Sokola“.

Mladi, a živilno delujoči »Ribniški Sokol« je včeraj slaval praznik razvijanja svoje zastave in narodno zavodno prebivalstvo ribniškega trga je poskrbelo, da se je ta praznik zavril nad vse sijajno in veličastno.

Vsa Ribnica, izvzemši župnišča in par hiš, ki bi se jih dalo na prstih roke prešteći, je bila v zastavah in ob vhodu v trg, koder so prihajali gostje, so bili postavljeni slavoloki. Na predvečer slavnosti je bil ves trg čarobno razsvetljen in ribniška društva na čelu jih ljubljanska »Društvena godba« so napravila podoknico kumiči »Sokolove« zastave gospode dr. Schifferjevi. Po podoknici je bil v salunu Arkotovega hotela koncert »Društvene godbe«, ki se ga je udeležilo v mnogobrojnu številu ribniških prihodnikov. Na koncertu je bil v mnogobrojnih slavolokih zavrešen.

Način na katerem je bil poskrbelo za zavrnitev vseh sijajnih župnišč, kjer je bilo v mnogobrojnih slavolokih zavrešen, je bil v mnogobrojnih župniščih, kjer je bilo v mnogobrojnih slavolokih zavrešen, je bil v mnogobrojnih župniščih, kjer je bilo v mnogobrojnih slavolokih zavrešen, je bil v mnogobrojnih župniščih, kjer je bilo v mnogobrojnih slavolokih zavrešen, je bil v mnogobrojnih župniščih,

mednarodnega združenja svobodo-mislecev, poslaneo Furnemont iz Bruselja, inžener Zagorski iz Kyplu na Litvanskem, vseučiliški profesor Dennis iz Bruselja, predsednik zveze svobodnih naboženskih združitev G. Tschirny, urednik „Libre Parole“ Hins iz Bruselja, nemška pisateljica Ida Altmannova iz Berolina, predsednik nemških svobodomislecev Friederich, urednik časopisa „Mysl Niedoplega“ Niemojewski iz Varšave, Rafael Rens iz Bruselja, dr. Spicer iz Zagreba in drugi. Pozdravil je udeležnika predsednik praska sekcije „Svobodne misli“. Julij Myslik. Poljak Niemojewski je izrazil svoje veselje, da se vrši ta kongres v domovini Husovi v poudarjal, da prapor „Svobodne misli“ pomeni svobodo narodov in svobodo prepričanja. Dr. Spicer iz Zagreba je govoril o junashkem odporu Rimanovec proti Rimu, poudarjajoč, da je rimanski pojavi eden najznamenitejših pojavov nove dobe v boju proti Rimu in začetek nove lepe kulturne dobe med Slovenci in Hrvati. V Rimanjih je zasvetila zvezda lepe jugoslovanske prihodnosti, je zaklical govornik, nakar so zadoneli urnebesni klici „Slava Rimanu!“. Udeležnike sta pozdravila vodja nemških svobodomislecev v Pragi, Riess, Slovenec Lotrič, luksemburški delegat Kayser, profesor Furnemont in profesor Ghijsler, ki je napravil paralelo med Janom Husom in Giordanom Brunom. Na kongresu so zastopani poleg Čehov: avstrijski Nemci, Nemci iz Nemčije, Francozi, Slovenci, Luksemburžani, Nizozemci, avstrijski Poljaki, ruski Poljaki, Belgiji, Italijani, gališki Rusi, Madžari, Litvinci, ameriški Čehi, Angličani, Hrvatje, Srbi, Rusi, Španci, Švicarji, Portugalci, ameriški Španci in Romuni.

Slomškarji Na shodu Slomškove zveze ni bilo niti petnajst učiteljev. Sopirili so se na tem klavnem shodu največ neučitelji namreč duhovniki, lemenatarji, Daničarji in Zarjan (ti so prevzeli vlogo hausknechtov ter so pravim učiteljem zabranili vstop), dalje neki krojaški pomočniki nunske in senklavški mežnar in uslužbenici „Slovenca“ in „Gospodarske zvezze“ — torej sama stafaža, ker učiteljev ni bilo.

Vedno hujskajo! Iz laškega okraja, 6. sept.: „Kmečka zveza“ je imela 1. sept. t. l. v Jurkloštru svoj „shod“, kjer je nje poslanec, brežički dr. Benkovič, kvasil to in ono izaza zadnjega zasedanja državnega zbora. O tej priliki so se kmetje obrnili na svojega poslanca v šolskih zadevah. „Kmetje so bili zlasti ogorčeni — tako bremo v „Slov. Gosp.“ z dne 5. sept. — radi postopanja učiteljstva, ki jih radi opravitev! (šolskih zanud spravljal v kazni.“ Mesto da bi bili „inteligenčni“ dr. Ivan neuk in nahujsko ljudstvo dostoju poučil, pa se je le norčeval in obeta, da bodo dež. poslanci „Kmečke zveze“ tozadovno že tudi protestirali zoper postopanje učiteljstva! — Ne boste smešni! Učiteljstvo ve, kaj mu je storiti, in vi „zvezarji“ ga ne bolete učili postav! Nesramno hujskate ljudstvo proti učiteljstvu ter le-temu z vednim šutanjem njegovo že itak težavno in naporno delo le otežujete. Kdor ljudstvu elementarno izomiko vzkratuje, ta je njega sovražnik. Zato pa: sram vas budi!

— »Kmečke nadloge«. Pod tem naslovom proglaša zadnji »Domoljub« za kmečke nadloge: »Nesreča ni nikdar ugnana. Toča, suša, črv in druge uime so letos povsod kmetu naapravile ogromno škodo, posebno na Krasu. V nedeljo, dne 25. avgusta, popoldne se je vršila v Št. Petru na Krasu odborova seja »Kmečka zveza« za sodne okraje Postojna, Ilirska Bistrica in Senožeče. Seje so se udeležili vsi odborniki in do 30 zaupnikov iz raznih občin ter državni poslanec dr. Žitnik. Naši prav veseli, da so klerikale prišeli kmečko zvezo, njega odbor in dr. Žitnika med kmečke nadloge. Opravičeno vsklica »Domoljub«: »Nesreča ni nikdar ugnana!«

— Kako so nedolžni! Mariborski »Slovenski Gospodar« je vredna kopija ljubljanskega »Slovenca«: enkrat odpre usta, pa se dvakrat zlaže. Posledica tega je, da so ga že marsikateri zgrabili za jezik in njegovih urednikov so se potem skesan trkali na prsi kličči: mea culpa! V zadnji številki tega lista so pa gospodje povedali, kako silno so zabit in nevedni, da jih njih dopisniki v najpripravljenejših rečeh nalažejo. Pišejo: »Slov. Gospodar« ne piše nikdar vedoma neresnice ali nikdar ne laže. Pač pa se včasih z m o t i , kar se vsakemu listu prigodi, ker ni o vseh zadevah in dogodkih dobro poučen. Potem pa priporudejo, kako so jih njih dopisniki navlekli, ker niso razločevali n. pr. Zadružne zveze v Celju od Zvezle slov. posojilnic, kakor tudi »Gospodarjevi uredniki ne vedo med tema zvezama nobenega razločka. Končno pride list do zaključka, da so liberalni listi krivi, da se on tolrikat zmoti-

in zlaže! Tolike bistroumnosti bi dr. Koroseč menda ne skuhal, če bi ne imel doktorata!

Srednješolska vest. Profesor na II. državnih gimnazijih v Ljubljani g. Ignacij Fajdig je imenovan za ravnatelja gimnazije v Kranju.

Iz hidrografične službe. Asistent hidrografične službe na Kranjskem g. Leon Levicki je imenovan za asistenta I. razreda v provizorični lastnosti.

Nadvojvoda Evgen je prišel včeraj v Ljubljano in ložira v hotelu pri »Slonu«.

Špekulacija, ki se ni obnesla. Štiri pobožna ljubljanske gospodinje so se odpravile v soboto na Brezje, da bi v cijepastirskim dovoljenjem pobirale denar zunaj cerkve. Ni volj, da pobirajo frančiškani v cerkvi denar, zdaj naj še zunaj cerkve ljudje dajejo in dajejo za nič in zopet nič. V soboto včeraj je gospodinčan »pratoča« s »solatoča« prav dišala, a v nedeljo so se kaj klavno odpeljale domov. V cerkvi se je slovesno znašilo, da se bodo pobirali darovi tudi zunaj cerkve, a ko so gospodinčne začele pobirati, so postalni tudi hudo pobožni romarji slabe volje in so se grdo pridušali, da se jih tako dvere. Gospodinčne so nabirale „za papeža in za revne duhovne, ki še oblike nimajo“, a slišati so morale mnogo gorkih: da revnih duhovnikov sploh ni, da ima papež vsega zastoniti itd. itd. Ker okrog cerkve ni bilo nič opraviti, so hodile gospodinčne po oštarijah fehtat in so tam nekaj več dosegle. Nafehtale so nekaj nad 60 K. Od kdaj pa je brez oblastvenega dovoljenja dočasno berati javno za papeža in za tiste revne duhovnike brez oblike, kijih nikjer ni? Na Brezjah oberejo ljudi že v cerkvi dovolj!

Dvojna mera! K naši notici pod tem zaglavjem v 205. štev. z dne 5. septembra t. l. se nam piše iz učiteljskih krogov slovenskega Štajerja nastopno: Nad tem, da je »ex officio« imenovan višji nadučitelj na nemški ljudski šoli v Laškem trgu, Jožip Sernetz, za šolskega voditelja v St. Petru pri Judenburku, so gornještajerski nemški učitelji opravljeno ogorčeni ter v graski »Tagespošti« z dne 6. sept. t. l. glasno protestirajo proti takemu postopanju deželnega šolskega sveta. Deset prisilcev je bilo za nadučiteljsko službo v St. Petru, a vsi so svoje kolegovane prošnje vložili zman!

To se vendar pravi ljudi imeti — za norca. Tako postopanje vsekakor ni na mestu. — A najbolje pri vsem tem je to, da nemški učitelji misijo, da je kak Slovenec bil postavljen gori med nemške Gornještajerce; kajti naravnost pravijo, da na Seronetzevo mesto sredi med Slovenci vendar nihče njih kompetovati ne more! Nemci namreč čisto prav misijo, da na slov. Štajerju ni pravih nemških otrok, da torej njim tam ni dejališča. Da, da — tako je!

Shod Slomškove zveze. Gosp. Matelič se ni udeležil shoda Slomškarjev. Mudil se je po svojih opravilih v hotelu »Uniona« in bil torej le pomota štet med udeležnike.

Poročil se je danes zjutraj v frančiškanski cerkvi profesor na Glasbeni Matici gosp. Josip Prochážka z gd. Anico Beličev, hčerko hišnega posestnika in gostilničarja gosp. Beliča. Čestitamo!

Poroček. V soboto se je poročil gosp. Vekoslav Baša, načelnik postaje Videm-Krško, z gospicem Ciliku Juvančičevem v Zidanem mostu. Včeraj se je poročil gosp. Ignacij Založnik, odvetniški koncipient, z gospicem Vero Mejakovo v Slovenski Bistrici. Danes se je poročil gosp. dr. Josip Komljanec, gimn. profesor, z gospicem Mikičem Trefovcem v Ptaju. Novoporočencem iskreno čestitamo!

Veselica, Prosvetnega in političnega društva za Krakovo in Trnovo se je včeraj popoldne in zvečer v narodni gostilni g. Steinerja na Opekarški cesti izvršila v prid društvene knjižnice nad vse pričakovanje imenitno, kajti posetilo jo je okoli 700 oseb. Od treh popoldne pa do 10. in 11. zvečer je vladalo živabno življenje na veselicu. V to je pripravil pred vsem Verdijev kvarjet, ki je naravnost umetniško proizvajal mnogoštevilne komade, pevsko društvo »Slavec«, ki je dovršeno zapelo par zborov, da je moralno dodati novih pevskih točk, tamburaši, koriandoli, bogat srečkov s krasnimi dobitki in končno ples. Zabava je bila skoinskoz neprisiljena. Gmotni že bolj pa moralni uspeh veselice je nad vse zadovoljiv in je prirideljil čestitati, da so se tako dobro upeljali pri domačinah s svojo prireditvijo. G. Steinerja pa kot narodnega gostilničarja najtopleje priporočamo vsem somišlenikom, da ga posetijo, kadar pridejo v Trnovo, kajti postregel jim bo, kajor je to storil včeraj z izborni pijačo in dobro kuhijo. Tudi naprednim Trnovčanom velja isti poziv!

Diplome časnega člana »Bralnega in peskega društva« v Ricmanjih je izročil včeraj vaški načelnik g. Berdon g. državnemu poslancu in županu Ivanu Hribaru.

Slavnost društva „Hajdrh“ na Proseku. Slavnost dvajsetletnega obstoja društva »Hajdrh« na Proseku se je izvršila kar najimpozantnejše. 24. društvo je prišlo v goste na Prosek, med njimi tudi »Ljubljana«.

Na slavnostnih prostorih, iz katere se je uživalo prekrasen razgled nad sinjo Adrijo, se je sukala velikanska množica, nad 5000 ljudi, večinoma Tržačani. Vsa vas je bila okrašena s slovenskimi trobojnicami in vprav okusnimi slavoloki. Zjutraj se je vršil sprejem raznih društev, a popoldne je bil obhod vseh društev po vasi. Krasen program so razna peska društva lepo izvedla, a vrhunev slavnosti je bil z »Morje Adrijanskou« zapeto od skupnega zabora vseh društev. Vesela anonimnost je vladala na Prosek do pozne noči. Kakor smo omenili, društvo »Ljubljana« ni sledilo našemu prijateljskemu nasvetu, naj mesto na Prosek pojde na Brezje. Prišla je in privredna Štefeta. Zakaj je prišla in privredna Štefeta, bogosavedi. Po načinu pisanja »Slovenčevega« proti tržaškim Slovencem, po blatenju naše N. D. O. od strani »Slovenca« treba imeti res lep kos predznosti, da se pride še k nam v goste. Lahko pravijo temu — muso rotto. In smejo se ti nepoklicani gostje (če so pa bili poklicani, čuditi se je netaktnosti onega, ki jih je povabil) zahvaliti le gostoljubnosti in kavalirstvu Tržačanov, ako so jo kupili precej po ceni. Ob vsakem nastopu je bila »Ljubljana« pozdravljena z navdušenimi klici: »Živo Hribar,« na kar so njeni člani delali še precej kisle obrale. Kak posameznik pa jih je začudeno vprašal, zakaj niso šli na Brezje. Sicer pa so bili ignorirani, in so jo s svojim Štefetom odkurili tihoma, da nihče ni opazil njihovega odhoda. Nam Tržačanom je jako žal, da se je vrinila do krasne slavnosti nemila disonanca. Naš nasvet je bil dober in resen in, če bi ga bila »Ljubljana« vpoštovala, bi imela danes eno blamajo manj.

Akad. fer. društvo »Prosветa«. Na občnem zboru v Celju dne 5. t. m. novoizvoljeni odbor se je na svoji seji dne 9. t. m. konstituiral takole: predsednik: candidat iur. Avgust Munda; podpredsednik: cand. iur. Oton Fettich; tajnik: stud. iur. Josip Klepec; blagajnik: stud. iur. Fran Trampuž; knjižničar: stud. iur. Albin Pleško; namestnik: stud. iur. Rudolf Sajovic in stud. agr. Albert Vedernjak; preglednika: cand. ing. Janko Hočevard in cand. iur. Anton Sodnik.

Veliki vojaški transporti. Tekači včerajšnjega in današnjega dne je dospelo v Ljubljano mnogo vojaških vlakov s cesarskimi vaj na Koroško. Da se vidi, kako bi se vršil v slučaju vojnega transporta po železnicu, so se to pot vozili tudi konjiki in topničarji. Vojaštvo je bilo vsed silne vročine v tesnih vozovih precej izmučeno. Pravijo da je bil pri teh transportih neki prostak povozen.

Zrakoplov. V soboto, 7. t. m., po 3. uri popoldne je bilo videti velik zrakoplov v precešnji višavi nad Postojno. Vozil je od zapada proti jugu.

Narodne čitalnice v Slovenj Gradcu izredni občni zbor se vrši dne 12. septembra 1907 ob 8. uri zvečer v prostorih »Narodnega doma«.

Prememba posesti. Tovarno kavinovih surugov in kandidov tvrdke »A. Tschinkelna zet« na Dunajskih cesti št. 33 sta te dni kupila za 240.000 kron gospoda Anton Krisper in Avgust Tomažič, kjer nameravata napraviti veliko založno skladislo.

Na Kantridi (Kastav, Istra) je dne 7. t. m. kopališki upravitelj Osim Šandor iz Budimpešte s štiletom umoril svojo soprogo Terezijo Šandor, ker mu ni hotela izročiti denarja za pisančevanje.

Cinématographe-théâtre francais na Turjaškem trgu (»Katoliški dom«) ima ta teden vsega priporočeno spored. »Fata Morgana« ali ubožnega slikarja prelestne sanje ter »Nakit raje« sta dva razkošno barvana prizora, ki spominjata na povesti iz 1001 noči. »Učenjakov zajtrk« nam kaže pod drobnogledom vse tiste neškončno majkine živalce, ki brez njih niso naša živila, niti najščiščna živila. Izviren je tudi »Čudesni človek«, prav zanimiva pa »kolesarska umetnost« itd. Slike so izredno čiste in mirne.

Nesreča. 9letni Alojzij Benigar iz Trnovega pri Il. Bistrici je padel s poda tako nesrečno, da je na mestu umrl.

Obesil se je blizu Trofaiachu ruder L. Kokalj.

O ponarečenem ruskem južnem Konstantinovem. Heptnerju, ki je izginil 26. julija v Savinskih planinah, še vedno ni sledil. Gospa pl. Baggowrt v Spielfeldu raspisuje 100 K nagrade tistem, ki najde truplo ponarečenca do 1. oktobra.

Stopar. Mariborska policija je prijela 27letnega čevljarja Maksa Čeha, doma od Sv. Urbana pri Ptaju, ki je osleparil na Dunaju šivilo Rozo John za 1400 K ter denar s svojim bratom na veselju potovanju zapravil.

Ogenj. Včeraj ob 2. ponoči je začelo goreti v Gornji Senici pri Medvodah. Pogorelo je 8 poslopij, med temi 5 hiš. Škode je okoli 32.000 K, zavarovani pa so bili vse pogoreli za 4000 kron. Kdo je začgal, se ne ve. Na lice mesta je prišlo samo gasilno društvo iz Sore in lokaliziralo ogenj. Iz vseh pogorelih hiš so ljudje rešili vse, kar je edino zasluga gasilcev, ki so storili vse, da pomagajo svojemu bližnjemu.

Izpubljene in majdene reči. Neka dama je izgubila črno ročno torbico, v kateri je imela nekaj čez 4 K denarja. — Učiteljica gd. Fani Pucova je izgubila srebrn obesek s čarkama E. R. Prodajalka Ana Škerlova je izgubila rjavno denarnico, v kateri je imela 4 K 66 vin. denarja.

Pobegnil je iz Kraljevice zelo nevarni tat Bernard Löczl, o katerem so laški listi minoli teden pisali, da je bil prijet v Ljubljani, a je bila to le časnikarska raca.

Vlom. Danes ponoči je dosedaj še neznan tat vlomil v gostilni pri »Zlati ribi« v predal pokradel gospo Rozmanovi čez 600 K papirnatega denarja. Tat je prišel v gostilno skozi klet v kuhinji.

Nesreča. V Spodnji Šiški je neko dekle padlo s kolesa in si možgane tako pretresla, da bode težko še kdaj normalna vse in da delo sposobna!

Glas iz občinstva. Branjeve na tukajšnjem trgu imajo navado, da če le morejo pokupijo od kmetskih prodajalcev in prodajalk vse, kar ti prineso na prodaj, in prodajajo potem z dobičkom prebivalstvu. Želeti bi bilo, da bi mestna policija strogo pazila na to prekupovanje in tudi vselej strogo kaznovala prekupovalke, kajti nekatera živila na ljubljanskem trgu so itak vnebovpovjoča draga.

Trpljenje popotnikov. Dne 31. m. m. je bil pritisk potujočega občinstva na vseh postajah Dolenske železnice od Novega mesta do Ljubljane tak, da tudi ob prilikih sejmov ne more biti hujši in tudi nikdar ni tak. Že pri juntranem vlaku so se morali ljudje voziti v živinskih vozech ter na ta način prenašati živinski smrad, ali vsaj toliko je bilo preskrbljeno, da so se ljudje vsaj mogli vvesti. Ali nad vse škandalozno je bilo potovanje z opoldanskim vlakom. Iz Novega mesta pripeljal je vlak že polne živinskih vozev ljudstva, ki so od same vročine zjiali, da je bilo groza. Pripravili so tudi v Trebnjem en tak živinski voz ter so ga ravno pred prihodom vlaka polili po tleh z vodo, če, da bo bol svež. Sedaj pa

Dunaj 9. septembra. Poviroči teljica umora grofa Komorovskega v Benetkah je grofica Turnovska, ki je Naumova najela, da umori grofa. Za komplot je vedela tudi grofina hišna. Obe ženski so aretovali in jih izroče po izročilnem poslovanju sodišču v Benetkah.

Prahatic, 9. septembra. Včeraj so imeli tukaj političen shod Čehi in Nemci. Po shodu je na trgu prišlo do ostrega spopada med Nemci in Čehi. Ranjenih je bilo 10 oseb, med temi dve težki. Spopad so povzročili Nemci, ki so Čeha provocirali in atakirali. Da se napravi mir in red, je moralo vojaštvo intervenirati. Češki shod se je zavrsil popolnoma mirno. Na shodu sta med drugimi govorila tudi češka socialno-demokratska poslanca. Pospišil in Tomašek, ki sta naglašala, da češko delavstvo simpatizuje z boritelji proti nemški nadvlasti, ter pozivala zborovalce, naj vztajajo v boju za češko šolo v Prahaticah. Na shodu se je sklenila rezolucija, v kateri se proglaša gospodarski bojkot Nemcov.

Vitkovice 9. septembra. Tudi tu sta bila včeraj dva shoda — češki in nemški. Na češkem shodu se je sprejela rezolucija, v kateri se protestuje proti nasmilni germanizaciji vlade in se pozivlja Čeha na gospodarski bojkot Nemcov.

Pariz 9. septembra. "Matinu" poročajo iz Petrograda, da je imenovan za ministra notranjih del pod-tajnik v finančnem ministrstvu Kri-vošin.

Kufek
Za
odrasle
in otroke.
Prve avtorite
te, domače
v tisoči prip
ročajo otroš
ko moko
"Kufek"
kot najbolj
šo hrano
zoper bruhanje, drisko in črevesne
katarje.
"Der Säugling", tako poučna knjiga
se dobri brezplačno v prodajalnah ali pa pri
Kufeku, Dunaj I. 2847-1

Borzna poročila.
Ljubljanska
"Kreditna banka v Ljubljani".
Uradni kurz dun. borse 9. septembra 1907.

Maloobenj posledi.
Dinar Blag
100% majška renta . . . . .
100% srebrna renta . . . . .
100% avstr. kronska renta . . . . .
100% zlata . . . . .
100% ogrske kronska renta . . . . .
100% posojilo dež. Kranjske . . . . .
100% posojilo mesta Spijet . . . . .
100% Zadar . . . . .
100% bos.-herc. železniško
posojilo 1902 . . . . .
100% češka dež. banka k. o. . . . .
100% ž. o. . . . .
100% zast. pisma gal. dež. . . . .
100% hipotečne banke . . . . .
100% pešt. kom. k. o. . . . .
100% pr. . . . .
100% zast. pisma Innerst. hranilice . . . . .
100% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilice . . . . .
100% z. pis. ogr. hip. ban. obli. ogr. lokalnih železnic d. dr. . . . .
100% obli. češke ind. banke . . . . .
100% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . . . .
100% prior. dolenskih žel. . . . .
100% prior. juž. žel. kup. 1/4 . . . . .
100% avstr. pos. za žel. p. e. . . . .
Srečke.
Brecke od 1. 1860/ . . . . .
od 1. 1864/ . . . . .
tizske . . . . .
zem. kred. I. emisije . . . . .
II. . . . .
ogrske hip. banke . . . . .
srbske á frs. 100- turške . . . . .
Basiličke srečke . . . . .
Kreditne . . . . .
homoške . . . . .
Krakovske . . . . .
Ljubljanske . . . . .
Avt. rdeč. križa . . . . .
Ogr. . . . .
Rudočlove . . . . .
Salicburske . . . . .
Dunajske kom. . . . .
Dolnje, ...
Južne železnice . . . . .
Državne železnice . . . . .
Avstr.-ogrske bančne deln. . . . .
Avstr. kreditne banke . . . . .
Ogrske . . . . .
Zivnostenske . . . . .
Premogok v Mostu (Brüx) . . . . .
Alpinske montane . . . . .
Praske žel. ind. dr. . . . .
Rima-Muráni . . . . .
Trboveljske prem. družbe . . . . .
Avstr. oročne tovr. družbe . . . . .
Češke sladkorne družbe . . . . .
Valute . . . . .
6 kr. cekin . . . . .
20 franki . . . . .
20 marke . . . . .
Sovereigns . . . . .
Marke . . . . .
Laki bankovci . . . . .
Rublji . . . . .
Dukat . . . . .
Zitne cene v Budimpešti. . . . .
Dne 7. septembra 1907. . . . .
Terminal. . . . .
Plenica za oktober . . . . .
. . . . . 50 kg K 11.52
. . . . . april . . . . . 50 . . . . . 12.01
. . . . . oktober . . . . . 50 . . . . . 9.81
Korza . . . . . september . . . . . 50 . . . . . 6.80
. . . . . maj 1908 . . . . . 50 . . . . . 6.97
Ocen . . . . . oktober . . . . . 50 . . . . . 8.14
Efekti . . . . . 5 h vičje.

Meteorologično poročilo.

Vrh nad morjem 206. Srednji vrčni tlak 736.0 mm.

Septembra	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo
7. 9. sv.	743.6	17.0	sl. sever	jasno
8. 9. sv.	744.9	12.8	sl. jizvzh.	miglia
9. 9. sv.	743.7	24.6	sl. zah.	jasno
10. 9. sv.	744.5	18.2	brevetreno	jasno
11. 9. sv.	744.3	13.6	brevetreno	miglia
12. 9. sv.	742.3	24.5	sr. jizvzh. del. oblač.	

Srednja predvčeršnja in včeršnja temperatura: 17.5° in 16.0°; norm.: 18.5° in 15.9°

Kupi se 3039-1
malo rabljena
napol pokrita kočija
za enega konja.
Kranj, hotel Nova pošta.

Spreten in zanesljiv
akviziter
dobi takoj službo
s stalno plačo in provizijo pri
glavnemu zastopu

"Rinuzione Adriatica di Sicurtà"
v Ljubljani, Cesaria Ježeta trg 11.
3038-1

Hotel „ILIRIJA“. . . . .
Danes, v pondeljek,
torek in sredo

gostovanje
dunajskega Šramlja.
Začetek ob osmih. . . . .
Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča
FRIC NOVAK
3035 hotelir.

V Kranju na Glavnem trgu se takoj ceno odda
nov prostoren lokal,
z velikimi skladišči, šupo in dvoriščem,
pripraven za vsako trgovino ali kako drugo
primerno podjetje.

Naslov pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“. 2996-3

Ces. kr. avstrijske

Izvod iz voznega reda.

Veljavien od dne 1. maja 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

4-58 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž (Samo ob nedeljah in praznikih ob 2. juniju do 8. septembra.)

7-08 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica, Trst d. ž., Trbiž, Beljak, Celovec.

7-07 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Rudolfovega.

11-40 predpoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga. (Samo od 1. junija.)

11-40 predpoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.

1-05 popoldne. Osebni vlak v smeri: Rudolfovega, Straža-Tolice, Kočevje.

1-45 popoldne. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Trbiž.

2-45 popoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

3-55 popoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

7-05 zvoden. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

7-10 zvoden. Osebni vlak v smeri: Rudolfovega, Kočevje.

7-15 zvoden. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

8-20 zvoden. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Celovec, Praga, Trbiž.

8-25 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

9-30 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

10-35 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

11-40 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

12-45 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

13-50 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

14-55 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-00 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-05 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-10 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-15 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-20 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-25 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-30 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-35 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-40 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-45 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-50 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-55 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-00 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-05 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-10 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-15 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-20 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-25 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-30 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-35 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-40 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-45 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-50 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-55 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-00 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, Trbiž.

15-05 zvoden. Osebni vlak v smeri: Trbiž, Celovec, Beljak, Gorica dr